

**Общинска стратегия за развитие на социалните
услуги
(2016 – 2020 г.)**

Община Бойчиновци

2016 г.

Съдържание

1 Резюме.....	3
Раздел А: Контекст и оценка на нуждите	3
2. Контекст	3
2.1 Предистория: как е създадена стратегията	3
2.2 Обхват и фокус на стратегията	3
2.3 Съответствие с международни, национални и местни политики:	4
2.3.1 Национални приоритети в развитието на социалните услуги	4
2.3.2 Стратегически документи на областно и общинско ниво	4
3 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Бойчиновци... 4	4
3.1 Тенденции в развитието на община Бойчиновци.....	4
3.2 Идентифицирани рискови групи и потребности.....	6
3.2.1 Деца и семейства в риск	6
3.2.2 Пълнолетни лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Стари хора.	7
3.3 Изводи за състоянието на услугите в общината.....	8
3.3.1 Заключение за изпълнението на предходната стратегия (2011-2015 г.).....	8
3.3.2 Препоръки.....	9
Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги	9
4 Визия и цели	9
4.1 Визия.....	9
4.2 Ценности и принципи	9
4.3 Направления на общинската стратегия. Приоритетни целеви групи.....	9
4.4 Цели	10
4.4.1 Общи и специфични цели.....	10
4.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията	10
5. Интервенция – социални услуги и мерки	11
5.1 Мерки и дейности по Направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства.....	11
5.2 Мерки и дейности по Направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за стари хора.....	20
Раздел В: План за действие	24
6. Управление и координация на изпълнението на стратегията.....	24
6.1. Структури за координация на областно и общинско ниво. Основни партньори. Механизми за сътрудничество.....	24
6.2. Система на мониторинг и оценка.....	25
6.3. Основни етапи в изпълнението на стратегията.....	25
7. Ресурси.....	25
7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията.....	25
7.2. Финансови и материални ресурси.....	25
8. Комуникационна програма	26
8.1. Цели и методи.....	26
8.1.1 Цели.....	26
8.1.2 Методи.....	26
8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма.....	26
Раздел. Приложения.....	26
Приложение 1: Доклад за Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Бойчиновци	

Използвани съкращения (абривиатури)

АСП	Агенция за социално подпомагане
ЕСГРАОН	Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ДДЛРГ	Дом за деца, лишени от родителски грижа
ЗМБ	Звено „Майка и бебе”
ЗМО	Звено за мониторинг и оценка
КСУДС	Комплекс за социални услуги за деца и семейства
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОЗД	Отдел “Закрила на детето”
РИО на МОН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието и науката
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СИ	Специализирана институция
СКЦ	Семейно-консултативен център
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ДСХ	Дом за стари хора
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в Община Бойчиновци (2016 – 2020)

1. Резюме

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Бойчиновци (2016-2020 г.) е разработена на основание Закона за социално подпомагане и Правилника за неговото прилагане. Стратегията е разработена в съответствие с Общинския план за развитие на община Бойчиновци (2014-2020) и в съответствие с Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Монтана (2016-2020). Тя е естествено продължение на Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в Община Бойчиновци (2011-2015).

Целта на настоящата стратегия е да предложим модел на социални услуги, който да улесни социалната и икономическа адаптация на уязвими групи от населението, тяхното социално включване. В стратегията е изложена визията на община Бойчиновци и нейната администрация за това какви социални услуги трябва да се предоставят за периода 2016-2020 г.

Визия. Общинската стратегия за развитието на социалните услуги цели **предоставянето на достъпни социални услуги, отговарящи на потребностите на хората и общностите в риск и допринасящи за тяхната пълноценна реализация и повишено качество на живот.**

Водещи принципи, към които се придържа стратегията са недискриминация по етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение, обществена солидарност и толерантност към всички социални групи, зачитането на човешките права и съответствие на социалните услуги с международно признатите права на човека и права на детето.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

2. Контекст

2.1 Предистория

Стратегията е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в община Бойчиновци – общинска администрация, териториалната структура на Агенцията за социално подпомагане (АСП)-дирекция “Социално подпомагане” гр.Монтана, местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги, представители на целевите общности и рисковите групи, обединени в работен екип и координирани от общински координатор.

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Бойчиновци е разработена като част от областната стратегия и на база изготвения Анализ на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Бойчиновци. В него са обобщени резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги, координирани от работен екип, с активното участие и приноса на представители на целевите общности.

Стратегията е основен документ за постигане на ефективно планиране, разкриване, финансиране и договаряне на социалните услуги.

Стратегическите и свързаните с тях конкретни цели, дейности, индикатори за измерване на постигнатите резултати са изведени въз основа на преглед на капацитета и ресурсите, с които понастоящем разполагаме. Информацията е предоставена в Доклад анализа за състоянието и оценка на потребностите от социални услуги на общината, разработен от оперативен екип и приет от Общинския съвет през 2015 г.

2.2 Обхват и фокус на стратегията

В териториално отношение стратегията обхваща 13-те населени места на община Бойчиновци.

Развитието на социални услуги без достатъчно проучване на нуждите на рисковите групи и без да се отчита ситуацията в съседните населени места и общини, води до развитието на „кухи” услуги.

Стратегията включва социалните услуги, които предстои да бъдат разкрити, както и съществуващите вече услуги. Формулирани са дейностите в сферата на социалното подпомагане и свързаните сфери (здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура), които са във връзка с функционирането на социалните услуги и имат ключово значение за социалното включване, деинституционализация и възможностите за решаване на проблемите на рисковите групи и индивиди. Включените в стратегията социални услуги се отнасят за всички рискови групи на територията на общината.

2.3. Съответствие с международни, национални и местни политики.

2.3.1 Национални приоритети в развитието на социалните услуги

Установяването на конкретен модел на социална политика е следствие от сложно взаимодействие между политически, икономически, културни и международни фактори.

Реформите по отношение на развитието на модерни социални услуги започнаха през 2000 година. Част от стартиралите през последните години услуги не успяха да осъществят устойчивост.

Изведени са следните национални приоритети:

- Превантивните мерки;
- Подкрепата на децата и семействата чрез мерки за подобряване материалното състояние на семействата и развиване на качествени и разнообразни социални услуги;
- Деинституционализацията като процес и водещо направление в развитието на социалните услуги;
- Връзката със системите на образование и здравеопазване като компоненти на концепцията за борба с бедността и социалното изключване.

2.3.2 Стратегически документи на областно и общинско ниво

В процеса на разработване на общинската стратегия са взети предвид достиженията и натрупания опит в стратегическото планиране и в предоставянето на социални услуги.

Документи на областно и общинско ниво:

Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Монтана (2016 – 2020 г.);

Общински план за развитие на община Бойчиновци (2014-2020 г.);

Общинската стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация, както и съответните подзаконовни нормативни актове.

3. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Бойчиновци

Общинската стратегия е изградена върху изводите и препоръките от направеното проучване на ситуацията в община Бойчиновци, обобщени във финалния доклад "Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Бойчиновци". Извършеното проучване и анализът на социално-икономическата ситуация, в която живеят рисковите групи и уязвимите общности в община Бойчиновци, оценката на техните потребности и възможности за развитие осигуряват необходимата информация да се идентифицират приоритетите, целите, дейностите и социалните услуги в общината. Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са основа за адекватното планиране на капацитета на социалните услуги и за избора на тяхната форма – начин на осигуряване на достъп и достигане до клиентите.

3.1 Тенденции в развитието на община Бойчиновци.

Географското разположение на общината създава добри условия за осъществяване на интензивни икономически връзки с другите общини на областта. В тези си граници общината включва тринадесет населени места с административен център гр.Бойчиновци. Пътната мрежа в общината осигурява връзките на национално, регионално и локално равнище.

Община Бойчиновци се намира в селски район. Той се характеризира с това, че голямата част от трудоспособното население е заето в селското стопанство, ниска квалификация на населението в трудоспособна възраст, ограничени възможности за трудова заетост, високо равнище на безработица, ниски доходи на населението и обезлюдяване.

Специфичните цели на политиката на регионално развитие по отношение на селските райони е: развитие на жизнен селскостопански сектор, създаване на алтернативни източници на заетост и доходи, стабилизиране на демографското и селищното развитие; опазване (съхраняване) на природното и културно наследство.

Основна задача на община Бойчиновци през следващите години е подобряване на инфраструктурата: изграждане на канализационна мрежа, реконструкция на водоснабдителната мрежа, подобряване на уличната мрежа.

Основните заключения за тенденциите в **демографските процеси** в община Бойчиновци са:

- трайна тенденция на намаление на общият брой на населението в общината, което към 31.12.2014 г. е **8 664 души**;

- намаляване броя на ражданията и намаляване равнището на раждаемостта;

- тенденция към обезлюдяване. От всичките 13 населени места 2 села са с население под 100 човека и 4 с население под 500 човека, като повече от половината от тях са на възраст над 70 години;

- трайна тенденция на отрицателен естествен прираст

- запазване на високото равнище на смъртност;

Заключенията за тенденциите в **икономическото развитие, заетостта и безработицата** са:

- в общината преобладават лицата, ангажирани в отраслите на селското и горско стопанство, преработващата промишленост, държавно управление, образование и хуманитарно здравеопазване и социални дейности;

- процентът на безработица към 31.12.2014 г. е 42.6% и е над средния за страната;

- жизненият стандарт на населението се определя основно от неговите доходи, качеството и достъпността на обществените услуги, от възможностите за работа. Основните доходи на населението са от работна заплата, пенсии, доходи от домашното стопанство, което е показател за съществуването на икономика на оцеляването.

Анализът очертава следните **проблеми и тенденции в секторите**:

Здравеопазване:

Здравните грижи за населението се осигуряват от **9** лекарски и **4** стоматологични практики, които обслужват населените места в общината. В община Бойчиновци няма болнични заведения, което е един от основните проблеми, тъй като населението е предимно от възрастни хора и се срещат трудности с придвижването до областния град Монтана, за да ползват специализирана медицинска помощ.

Застаряването на населението води до увеличаване на демографския товар, с всички произтичащи от това затруднения за здравното обслужване на населението. Увеличават се разходите за издръжка на възрастните поколения. Намаляват възможностите за защита на децата и на хората в активна възраст.

Част от специалистите обслужват по няколко населени места в определени дни от седмицата. Няма осигурен постоянен денонощен достъп до медицински услуги.

При изключително спешни случаи населението се обслужва от Спешния център в гр.Монтана.

Образование:

Община Бойчиновци разполага с достатъчна мрежа от учебни заведения- **4** целодневни детски градини, **2** обединени детски заведения, **3** основни училища, **2** средно общообразователни училища и **1** Професионална гимназия по транспорт.

Двете средно общообразователни училища са средищни, а във всичките пет училища са осигурени условия за целодневна организация на учебния процес.

Три основни фактора влияят на структурата на общинската образователна система:

-**демографският фактор** дава своето негативно отражение както върху броя на учениците, така и върху броя на учебните заведения в общината.

-**фактор раждаемост:** данните от ЕСГРАОН в община Бойчиновци за родените и подлежащи на задължително обучение ученици през следващите пет години не променят съществено броя на учениците в училищата;

-**миграционните процеси** в страната /към други градове/ и в чужбина влияят значително върху общия брой на учениците и водят към тяхното намаляване.

Тенденцията към обезценяване на училището като образователно-възпитателен фактор се запазва и предизвиква демотивация за учене. Увеличава се броят на децата с поведенчески проблеми в училище. Средната месечна посещаемост в детските градини е сравнително ниска, като причините за това са слабата мотивация на родители с нисък образователен статус и големия процент на безработица и повишена заболяемост.

Жилищни условия и инфраструктура

В общината няма недостиг на жилища, населението обитава предимно собствени жилища. Същевременно част от жилищата в селата са необитаеми и свободни, намират се в райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали и са неблагоприятно обзаведени, изоставени и полусъборени. Много семейства с деца имат жилищни проблеми, произхождащи от лошите битови условия, липсата на финансови средства и многочленните семейства, живеещи в едно жилище.

В някои населени места, където има съсредоточени големи маси хора с ромско самосъзнание, има обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност – с.Лехчево, с.Владимирово, с.Мадан, с.Портитовци, с.Мърчево. В с.Лехчево на етническите малцинства има предоставени общински терени в регулация.

Общината няма финансова възможност за ново жилищно строителство. На социално слаби семейства са предоставени за безвъзмездно ползване 5 жилищни имота в с.Мърчево, с.Владимирово и с.Лехчево.

3.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

При анализа на социо-демографската и икономическа картина на общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение: неравностойна позиция на пазара на труда, живеещи в изолирани общности, многодетство, трайна липса на собственост и доходи, противообществени прояви.

Основополагащ фактор за нормален стандарт на живот е *размерът на доходите*, който може да осигури всички останали сфери на живот. Размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рисковите групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

- безработица при хората в трудоспособна възраст;
- ниски доходи на хората в надтрудоспособна възраст;
- увреждане или здравословен проблем на член от семейството;
- липса на жилище;
- принадлежност към етнически малцинства.

Възрастта е вторият основен параметър, който влияе върху уязвимостта на населението, спрямо възможностите за самостоятелност на хората и необходимостта от подкрепа.

Във връзка с тези фактори се формират *две основни рискови групи “деца и семейства в риск” и “възрастни и стари хора”*.

3.2.1 Деца и семейства в риск

-**Деца, настанени в специализирани институции** – По данни на Дирекция „СП” Монтана по различно време към 31.12.2015 г. са били настанени в ДМСГД общо **11** деца, в ДДЛРГ – **9** деца, в ЦНСТ – настанени и напуснали – **4** деца настанявани деца. През 2015 г. няма настанявани деца в специализирани институции.

-**Деца с увреждания** - По представени данни от статистика НСИ към месец юни 2015 г. броят на децата с увреждания е **42**. В тази група са включени деца с физически -**7** бр., умствена изостаналост – **10** бр. и множествени увреждания – **25** бр.

- **Деца в многодетни семейства** – Децата в многодетни семейства към 30.06.2015 г. са **778** бр. Анализът на тази рискова група деца, обуславя необходимостта да се развиват допълнителни услуги за подкрепа на семействата и превенция на изоставянето на деца от тези семейства.

-**Деца, изоставени на ниво родилно отделение** – Към 30.06.2015 г. няма изоставени деца.
Деца отпаднали от училище – За учебната 2014/2015 година броят на отпадналите в задължителна възраст е **19**. Проблемите на отпадащите ученици са решими със съвместните усилия на всички държавни и обществени органи и във взаимодействие със семейството, което е водещ фактор за образованието и възпитанието на децата.

-**Деца, настанени при близки и роднини** – През 2015 г. е настанено **1** дете. Това са случаи, които са минали през Отдел „Закрила на детето” и е наложена мярка за закрила. При тези деца е необходима подкрепа на хората, които са поели грижа за отглеждането на децата вместо техните биологични родители.

-**Деца в приемна грижа**- Към 30.06.2015 г. 2 деца са настанени в приемна грижа.

-**Деца с проблемно поведение** – Броят на възпитателните дела на Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни за 2015 г. е **14** – кражби и хулигански прояви. Общо **10** младежи са били обект на внимание на комисията – **5** малолетни и **5** непълнолетни.

Много често проблемите при децата са провокирани от проблеми, свързани с родителския капацитет и липсата на услуги за подкрепа на родителите. Голяма част от случаите са деца с проблеми в училище. В тази връзка има недостиг на услуги, предлагащи превенция на отпадането от училище, подкрепа в образователния процес и повишаване на мотивацията на децата да учат.

-**Деца, жертви на насилие и трафик и получили полицейска закрила** – 2012 г. – 3 бр., 2013 г. – 3 бр., 2014 г. – 5 бр., 2015 г. – 3 бр.

Обобщените потребности на децата от тези групи са свързани с предоставяне на специализирана консултантска помощ за децата и техните родители, осигуряване на подслон, храна, дрехи, лекарства, консумативи; достъп до здравни и образователни услуги; компетентна родителска грижа; грижи в семейна среда.

3.2.2 Пълнолетни лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Стари хора.

- **Хора с увреждания** - Пълнолетните лица с увреждания са група с висока степен на риск, поради наличието на установено трайно увреждане, което ги поставя в неравностойно положение. Към 30.06.2015 г. общият брой на хората с увреждания е **735**.

-**Хора с увреждания, настанени в институции** - За да се планират услуги за деинституционализация на лицата с увреждания, е необходимо да се проучи вида на заболяванията за всеки от тях и да се направи оценка на необходимата грижа, а именно реинтеграция в семейна среда и ползване на социални услуги в общността и развитие на социалните услуги резидентен тип. Към 30.06.2015 г. **2** лица са настанени в институции в област Монтана.

Общности и групи в неравностойно положение

-**Безработни лица** - Безработицата може да се приеме като основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст.

Безработицата на трудоспособните хора се отразява сериозно на качеството на живот на всички членове на семейството, особено на децата.

-**Принадлежност към етнически общности** - В някои населени места, където има съсредоточени големи маси хора с ромско самосъзнание, има обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност – с.Лехчево, с.Владимирово, с.Мадан, с.Портитовци, с.Мърчево. Необходима е комплексна интервенция, насочена срещу бедността, която да подпомогне семействата да осигурят шансове за социално включване.

-**Стари хора, настанени в институции** - Основните идентифицирани потребности на старите хора, настанени в домове са: нужда от грижа, особено за лежащите, достъп до медицинско

обслужване, осигуряване на възможности за общуване и запълване на свободното време според индивидуалните интереси. През 2015 г. настанените стари хора в институции в област Монтана са 2 и 2 извън областта.

-Самотно живеещи стари хора- Към 30.06.2015 г. броят им е **887**. Основен проблем на тези хора е достъпът до различни услуги.

3.3 Изводи за състоянието на услугите в общината

Общи изводи за услугите за деца:

-Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които да оказват подкрепа на родители и деца, които да подпомагат отглеждането и възпитанието на децата;

-Услугите за превенция на рискови групи (млади майки с риск да изоставят децата си, бедни и самотни родители с нисък родителски капацитет; подкрепа на осиновители, родители на деца с отклоняващо се поведение) не са развити в Община Бойчиновци;

-Единствена услуга в общността за деца с увреждания е „Личен асистент“;

-Извън подкрепа на услугите остават деца с отклоняващо се поведение, деца в риск за отпадане от училище;

Изводи за услугите за възрастни и стари хора:

Услугите за възрастни и стари хора се предоставят в общността и в специализирана институция.

Домът за стари хора в с.Владимирово като институция, предоставяща грижи и услуги за настанените лица, като материално-техническа база напълно покрива изискванията от този вид услуга.

Домашният социален патронаж е най-достъпната услуга в общността за стари хора, която предлага обслужване на необходимото ниво и капацитета на услугата, обхваща всички населени места (без с.Бели брод).

На територията на общината по ОП "Развитие на човешките ресурси" по проект „Нови възможности за грижа“ до края на м.февруари 2016 г. се предоставяше социалната услуга „Личен асистент“

Пенсионерските клубове в населените места на общината изпълняват много социални функции, близки до услугата Дневен център за възрастни хора.

На територията на община Бойчиновци няма развити други социални услуги за тази група.

3.3.1.Заключения за изпълнението на предходната стратегия (2011-2015г.)

Във връзка с извеждане на децата от специализираните институции и подобряване качеството на грижите за тях успех бележи социалната услуга **Приемна грижа** в община Бойчиновци, която се предоставя от Дирекция „СП“ гр.Монтана, като алтернатива, децата да не се отглеждат в специализирани институции. Необходимо е популяризиране на приемната грижа.

През 2014 г. в град Монтана е открита **Синя стая**, която е специализирано помещение за изслушване и разпит на деца, свидетели и жертви на насилие от специално обучени професионалисти. Това са деца, участващи в правни процедури, независимо дали като свидетели или жертви на престъпление, деца в конфликт със закона или участници в административни и граждански производства. Целите на **Синята стая** са да се избегне допълнителното травмиране на децата в процеса на разследване и правораздаване и да се защитят техните права и най-добър интерес, като в същото време се гарантира събирането на пълна и точна информация по даден случай, за да може да се приложи ефективно правосъдие.

През 2015 г. в гр.Монтана е открит първият в страната **Детски център за застъпничество и подкрепа „Зона ЗаКрила“**. Иновативна услуга за деца жертви на насилие и престъпления, обединяваща добри юридически, медицински, психологически и социални практики и поставя детето във фокуса на всички техни усилия.

Плануваната в предходната стратегия услуга **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** в гр.Бойчиновци не бе разкрита, поради липса на интерес в общността към дадения вид услуга и недостатъчно финансиране.

Социалните услуги за възрастни и стари хора - **Дом за стари хора** с.Владимирово и **Домашен социален патронаж** гр.Бойчиновци продължават традицията да бъдат осигурени и подобро качеството на грижите за тази група хора. За оставането на старите хора в домашна среда от съществено значение е услугата „Личен асистент“, която се предлага в община Бойчиновци.

3.3.2.Препоръки

- Максимално широко партньорство и включване на всички заинтересовани страни по въпросите за развитие на социалните услуги в общината;

- Изграждане на механизми на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация;

- Социално включване на рисковите групи - развитие на интегрирани услуги и на свързаните сектори - образование, здравеопазване, пазар на труда и междусекторни сътрудничества;

- Подобряване комуникацията с детските градини, училищата и неправителствените организации за идентифициране на децата, жертви на домашно насилие и за семейства с агресивно поведение на родителите]

- Устойчивост на предлаганите социални услуги в общността, финансирани по различни национални/европейски програми. Създадените и установени форми на социална подкрепа в общността като „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ все още са зависими от отпускания финансов ресурс, а не от наличните потребности в общината.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

4. Визия и цели

4.1 Визия

Настоящата общинска стратегия дава представа за целите, които ще бъдат постигнати и промяната, която ще настъпи в живота на хората, ползващи социални услуги. За реализиране на целите на Стратегията се предвижда развиването на **ефективна система от социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителя, осигуряваща равен достъп, достатъчност на услугите и непрекъснато подобряване на качеството им.**

4.2 Ценности и принципи

Настоящата общинска стратегия утвърждава следните ценности и принципи при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Зачитане на човешките права;

-Интересите на детето и потребителите да бъдат водещи при планиране и предоставяне на социални услуги;

-Съответствие с реалните потребности на потребителите;

-Равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на областта;

-Насърчаване на услугите в общността;

-Прозрачност и отчетност при планирането и усвояването на финансовите средства;

-Осигуряване на подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти.

4.3 Направления на общинската стратегия. Приоритетни целеви групи.

Приоритетни направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи.

Избраните **приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги** включват:

Направление 1:Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства

Направление 2:Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за стари хора.

Услугите по приоритетни направления са насочени към подкрепа на семействата и индивидите за оставане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на индивидуалните и общностни умения и ресурси, превенция на насилието и противообщественото поведение.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно партньорство между общините в област Монтана за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа.

4.4 Цели

За осъществяване визията на Общинската стратегия, във всяко от избраните приоритетни направления са набелязани общи и специфични цели:

4.4.1 Общи и специфични цели

Приоритетно направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства

Обща цел. Да се създадат условия за ранна интервенция и предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация и изключване на индивиди и групи, включително подкрепа на общности и семейства с деца в риск.

Специфична цел 1.1. Да се осигури превенция и подкрепа при случаи на децата жертви на насилие, при наличие на деца и младежи с рисково поведение, както и на деца в конфликт със закона.

Специфична цел 1.2. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства и децата в риск за социално включване, превенция на рисково поведение и negliжиране на децата

Специфична цел 1.4. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.

Специфична цел 1.5. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги; да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Приоритетно направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за стари хора.

Обща цел. Да се ускори процеса на деинституционализация, посредством гарантиране на достъпа до качествени социални услуги в общността. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в общината

Стратегията трябва да доведе до предотвратяване на преждевременна институционализация на самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда.

Специфична цел 2.1. Широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна среда.

Специфична цел 2.2. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната за хора с увреждания и стари хора.

Специфична цел 2.3. Подобряване качеството на грижа в институцията за стари хора и трансформиране за предлагане на социални услуги в общността.

4.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели на стратегията в рамките на следващите пет години ще създаде условия за подобряване качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение.

Основните **базови индикатори** за промяна в системата на социалните услуги в община Бойчиновци са:

-Развита социална политика в подкрепа на рискови семейства и общности в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности;

-Подобрено равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;

-Осъществени поне 2 междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община;

-Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 10 % от старите хора в общината с приоритетно обхващане на самотно живеещите в изолирани населени места.

Ключовите качествени индикатори за ефекта и ползите на осъществената интервенция в рамките на периода на изпълнение на Стратегията са:

-Предотвратена институционализация поне на 50% от децата в риск от изоставяне, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване;

- Подобрена грижа за децата, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване);

-Създаден капацитет за обхващане на възможно по-голяма част от децата с увреждания в общината в услуги за медицинска и социална рехабилитация и/или в различни форми на заместваща, дневна грижа;

-Поне 90% от децата в предучилищна възраст, обхванати в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст - в подходяща форма на образование;

-Намаление със 70% на децата в риск от отпадане от училище;

-Предотвратена преждевременна институционализация на поне 20 хора с увреждания, стари хора и самотно живеещи, чрез развитите услуги за грижа в семейна среда;

-Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален асистент и личен асистент;

-Осигуряване на обучение, възможности за придобиване на професионални умения и осигуряване на трудова заетост на поне 10 лица от рискови групи, годишно.

5. Интервенция – социални услуги и мерки

Функционирането на социалните услуги за уязвими деца и младежи и техните семейства на общинско ниво включва основно превантивни услуги и мерки. Част от услугите ще бъдат междуобщински, други мобилни, заради икономическа ефективност и липса на достатъчно специалисти в по-малките общини.

Услугите за възрастни ще бъдат организирани около съществуващия Дом за стари хора с.Владимирово и Домашен социален патронаж гр.Бойчиновци, които към настоящия момент работят в общината, около които ще функционират останалите форми на подкрепа. Изключително полезна и търсена от потребителите е социалната услуга „Личен асистент”, тъй като се предоставя в домашни условия, без откъсване от средата.

Областното ниво обхваща всички общини от област Монтана и надгражда съществуващите услуги със специализирани дейности, които изискват наемане на специалисти, които не са налични в по-малките населени места. При настоящата законодателна рамка това означава, че определен набор от услуги ще бъдат предоставяни в няколко населени места, но техните клиенти ще обхващат цялата област. Такива са услугите по приемна грижа, специализирано консултиране, подкрепа за осиновяването, резидентна грижа и др.

5.1 Мерки и дейности по Направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства

Обща цел 1: Да се създадат условия за ранна интервенция и предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация и изключване на индивиди и групи, включително подкрепа на общности и семейства с деца в риск.

Специфична цел 1.1. Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа на уязвимите семейства и децата за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.

Мярка 1.1.1. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца от област Монтана в Центрове за обществена подкрепа (ЦОП).

В областния град ще продължи да работи съществуващият ЦОП в Комплекса за социални услуги за деца и семейства (КСУДС). Дейностите в ЦОП ще бъдат насочени към превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, развиване на умения на самостоятелен живот, приемна грижа и осиновяване, превенция на отклоняващото се поведение.

Конкретните услуги във всеки Център за обществена подкрепа включват: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информирание за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисковото и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители. Ползвателите на ЦОП ще бъдат насочвани от ОЗД и други свързани структури – медицински професионалисти и лечебни заведения, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общински администрации и др. Центровете за обществена подкрепа ще предоставят услуги в своите помещения и чрез мобилни екипи.

Мярка 1.1.2. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца от област Монтана в Семейно-консултативни центрове.

СКЦ е иновативна междусекторна услуга, която обединява комплекс от интегрирани социални, здравни, образователни услуги и мерки за превенция и подкрепа на малки деца и семейства в риск с голям мобилен компонент за обхващане на най-уязвимите общности, живеещи в обособени квартали или в изолирани населени места в общината и областта. Същевременно, чрез мобилната работа и прилагането на програмния подход, СКЦ са в състояние гъвкаво да планират и предоставят интегрирани и междусекторни услуги в съответствие с потребностите на семействата и децата в риск от сегрегирани общности, които на практика са останали извън обсега на социалните и другите обществени услуги. В дългосрочен план те допринасят също за постепенното преодоляване на нарушеното доверие към държавните и общински институции, към обществените услуги, включително към отделите за закрила на детето (ОЗД) сред маргинализираните групи и семейства.

Главната цел на СКЦ е превенция за предотвратяване на рискове, които водят до настаняване на бебета извън семейството и недобра грижа за децата сред рискови групи в уязвимите етнически общности.

Дейност 1.1.2.1. Разкриване на Семейно-консултативни центрове в общини от област Монтана.

- СКЦ, с местоположение в Община Монтана да обхваща населените места от общините Монтана, Бойчиновци и Якимово, както и при наличие на случаи в общините Чипровци и Георги Дамяново.

Мярка 1.1.3. Превенция на изоставянето на деца и услуги по ранна детска интервенция.

Дейностите целят да се предотврати изоставянето на новородени деца. Необходимо е работата по превенция да започне много преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение. Предотвратяването на изоставяне и настаняване на деца на по-голяма възраст включва комплексни програми за семейна подкрепа – социална, достъп до образование, здравни грижи, жилищна политика, заетост и др.

Дейност 1.1.3.1. Функциониране на Звено “Майка и бебе” (ЗМБ) с капацитет 6 места в гр. Монтана и всички населени места в общината и областта.

ЗМБ ще предоставя временно настаняване и подкрепа до 6 месеца на бременни жени и майки в риск да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност, подпомага млади майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа.

„Звено майка и бебе“ е развит като проекта дейност през 2015 г. и през 2016 г. се очаква да бъде обособен като делегирана от държавата дейност.

Дейност 1.1.3.2. Създаване на Център за майчино и детско здраве в област Монтана.

Услугата ще се развива като проектна дейност, финансирана от УНИЦЕФ. Центърът ще предоставя услуги, насочени към нуждите на бременни и родилки, деца от раждането до навършване на 3-годишна възраст и членове на техните семейства и подкрепяща среда от уязвими групи. Основен подход в работата на Центъра е мобилна патронажна дейност-посещения в дома на бременните и всички новородени и малки деца от раждането до навършване на 3 години за провеждане на комплекс от здравни и социални дейности. Центърът ще е ситуиран в гр.Монтана, с изнесени работни места в гр. Берковица и гр.Лом, и ще обхване цялата територия на област Монтана.

Дейност 1.1.3.3. Продължаване дейността на здравния медиатор в община Бойчиновци за подобряване на достъпа до здравеопазване в компактни ромски общности

Здравният медиатор ще работи основно с уязвими групи от ромските общности и по конкретно деца, бременни и многодетни семейства. Основните дейности на медиатора ще се състоят в: посредничество за достъп до здравни услуги в ромските общности, профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството.

Мярка 1.1.4. Увеличен брой на включените деца в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование.

Планираните инициативи и дейности се изпълняват съвместно от училищата, РИО на МОН, общинска администрация, кметове и кметски наместници, детски заведения, Ресурсния център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности, центровете за обществена подкрепа и центровете за деца на улицата в общините в синхрон с националните приоритети за осигуряване на равен достъп до образование и развитие на интегрирано и включващо образование.

Дейност 1.1.4.1. Общински политики и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадането от училище – изпълнявани съвместно с училищата, и РИО на МОН.

- Осигуряване на транспорт за деца в зависимост от възрастта им до детските градини и училища;

- Целенасочена политика на общината за подобряване на **привлекателността** на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес – кандидатстване с проект „ТИ-Толерантност и Интеграция в образованието на ученици от различни етноси” по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж”;

- Пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка и осигуряване на програми за социализиране на децата от етнически общности в неравностойно положение в детските градини и начален курс в училищата с подкрепата на учителя. Провеждане на кампании за обхващане на децата в подготвителен клас/група и осъществяване на постоянно наблюдение върху нивото на посещаемост.

Специфична цел 1.2. Създаване на нови социални услуги и подобряване на качеството в съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.

Мярка 1.2.1. Предоставяне на подкрепа на роднините и близките, които са поели грижата за отглеждането и възпитанието на дете.

Тази мярка включва съвместни дейности на ОЗД и ЦОП за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ и резидентни услуги и деца в риск от изоставяне. Настаняването при близки и роднини и осиновяването осигуряват устойчива семейна грижа за детето и трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставените деца.

Дейност 1.2.1.1. Подкрепа за семействата на роднини и близки, които отглеждат деца като мярка за закрила.

Предоставя се от планираните ЦОП и СКЦ в общините и включва:

- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за новородени и по-големи деца, чиито родители заявяват намерение за изоставяне;

- Консултиране и подкрепа за новородени деца и млади майки;

- Развиване на родителския капацитет на семейства с бебета и малки деца в риск;
- Предоставяне на подпомагане (храна, дрехи, памперси за деца от 0-1 година) в случаи на тежки социални проблеми;
- Мобилизиране на разширеното семейство – използване на методите на Семейната групово конференция в ромски общности.

Мярка 1.2.2. Широко развитие на приемната грижа.

Основен доставчик на услугата са дирекциите „Социално подпомагане”. Основните дейности по предоставяне на услугата се състоят в информиране на обществеността, оценяване и обучение на кандидати за приемно семейство; подкрепа на приемното семейство в процеса на опознаване с дете, наблюдение и подкрепа на приемното семейство в процеса на предоставяне на грижи за дете, настанено при тях, развиване, супервизия, надграждащо и поддържащо обучение на приемните семейства.

През планирания период 2016-2020 г. продължава дейността, като целта е увеличаване броя на приемните семейства и поэтапна смяна на доставчика на услугата (преминаване на приемни семейства от доставчик на услугата ДСП към доставчик на услугата - общините партньори по проект „Приеми ме“.) Целта е да се усъвършенства и да се разшири обхватът на услугата "приемна грижа" и да се затвърди нейното предоставяне като алтернативна форма за отглеждане на деца в риск в семейна среда. Работи се в насока развитие на специализирана приемна грижа за деца с увреждания; деца, жертви на насилие или трафик; деца, които са непридружени бежанци

Дейност 1.2.2.1. Предоставяне на услугата приемна грижа в община **Бойчиновци с капацитет 2** и увеличаване на капацитета към края на планирания период - **10 приемни семейства.** Доставчик на услугата е Дирекция „Социално подпомагане“;

Специфична цел 1.3. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.

Мярка 1.3.1. Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции.

Тази мярка включва комплекс от дейности за навременна диагностика и ранна интервенция в случаите на раждане на дете с увреждане. Интервенцията е насочена към предоставяне на информация на семейството за медицинските аспекти на състоянието на детето, подготовка и подкрепа за необходимите грижи. Услугата включва и дейностите по ранно детско развитие.

Мярка 1.3.2. Разширяване на социалните услуги в семейна среда за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства.

Съвкупността на тези услуги обхваща както ежедневните битови дейности, състоящи се в помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане, придвижване и други, така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома като дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа. Тези услуги ще бъдат организирани около съществуващите услуги предоставяни в семейна среда като домашен помощник, социален и личен асистент.

Дейност 1.3.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за деца с увреждания –личен асистент и социален асистент (продължаване на дейността по програми и проекти). Идентифицираните потребности на рисковата група изискват увеличение поне с 30-40% на наетите лични асистенти за деца с увреждания. Дейностите ще бъдат осъществявани от общината.

Специфична цел 1.4. Да се осигури подкрепа на децата жертви на насилие, превенция на рисковото поведение при деца и младежи, подкрепа за деца в конфликт със закона, подкрепа на семействата за предотвратяване на рискови и negliжиране на децата.

Мярка 1.4.1. Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца в цялата област и подкрепа на жертвите на насилие, експлоатация и трафик.

Дейностите в тази сфера включват създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца чрез развиване на техните умения за защита; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност сред населението и професионалистите за причините и форми за насилие, симптомите на насилие, така че системите за закрила да могат да изградят адекватни мерки за реакция. Дейностите се осъществяват от Отдел “Закрила на детето” (ОЗД) и Дирекция “Социално подпомагане” (ДСП), със съдействието на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН), органите на МВР и пробационните служби, лечебни заведения, образователни институции.

Дейност 1.4.1.1. Продължаване дейността на **Кризисен център гр.Монтана** с капацитет **10 места**. Центърът работи с деца, жертви на трафик и насилие и обхваща всички общини в областта. Дейностите на центъра включват:

- Психологическо консултиране;
- Социално информиране и консултиране;
- Семейно консултиране;
- Посредничество и застъпничество чрез други служби;
- Оценка на нуждите и изготвяне на индивидуален план;
- Обучение за родителски умения и семейно планиране;
- Практическа подкрепа. Работа по подкрепящата система на семейството;
- Директна работа с дете. Срещи и контакти на детето и семейството му;
- Семейна подкрепа след реинтеграция на детето;
- Изграждане на умения за самостоятелен живот. Задоволяване на образователни, здравни и др. потребности.

Дейност 1.4.1.2. Продължаване и утвърждаване дейността на **Детски център за застъпничество и подкрепа “Зона заКрила”**.

Детският център е иновативна услуга за деца жертви на насилие и престъпления, обединяваща добри юридически, медицински, психологически и социални практики и поставя детето във фокуса на всички техни усилия. Реализира се в партньорство между община Монтана, Институт по социални дейности и практики и УНИЦЕФ. Стартира дейността си през 2015 г.

Детският център за застъпничество и подкрепа „Зона заКрила“ въвежда специализиран подход и услуги за деца, жертви на насилие, обединяващи добри юридически, медицински, психологически и социални практики с приятелски към детето процедури и среда. „Зона заКрила“ осигурява непрекъсната подкрепа и застъпничество за деца, жертви на насилие и техните семейства по време на целия процес на работа по случай от момента на получаване на сигнала за насилие и започване на разследването до приключване на процеса по възстановяване на детето жертва и неговото семейство. Всяка кризисна интервенция и застъпническа подкрепа, медицински услуги, консултиране, информиране и подготовка за участие в процеса на досъдебното и правораздавателно производство, се координира от „Зона заКрила“. Към центъра е изградено и помещение, т. нар. „Синя стая“ за щадящо изслушване на деца, жертва на насилие.

Услугата се реализира с капацитет – **40** места.

Специфична цел 1.5 Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги; Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Мярка 1.5.1. Развитие на партньорството между общини и сектори и изграждането на мрежи на областно и местно ниво.

Стимулирането на междуобщинско партньорство в социалните услуги е важен фактор за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

При изпълнението на Областната стратегия са заложили конкретни дейности за развиване и утвърждаване на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни

дейности между общините в област Монтана и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи. За целта ще се работи в посока:

- сътрудничество и партниране в съвместни действия при изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги;

- създаване на работни групи с участие на заинтересованите страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;

- планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи от всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);

- планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на Областната стратегия на областно и общинско ниво;

- развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на уязвими семейства и деца в риск;

- разработване на междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в община Бойчиновци – Направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства.

Направление 1: Повишаване качеството на живот на уязвими деца и младежи и техните семейства												
Община Бойчиновци	Потребители		Капацитет						Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015, етапи за развитие на услугата	
	Услуга - име, вид	Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2017	2018	2019				2020
Личен асистент услуга в общността -проект „Нови възможност и за грижа” по ОП„РЧР” -НП „АХУ” -проект ”Независим живот” по ОП”РЧР”	Деца и младежи с трайни увреждания, с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени в самообслужването	община Бойчиновци	13	13						Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и младежи, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	община Бойчиновци	Налична
			4	3								Налична
												Проектна, стартира м.август 2016 г.
Социален асистент услуга в общността - проект ”Независим живот” по ОП”РЧР”	Деца и младежи с увреждане	община Бойчиновци								Интегрирани услуги за деца и младежи с увреждане за осигуряване на дългосрочна грижа, вкл. Социални и здравни услуги в домашна среда.	община Бойчиновци	Проектна, стартира м.август 2016 г.
Домашен помощник услуга в общността - проект ”Независим живот” по ОП”РЧР”	Деца и младежи с увреждане	община Бойчиновци								Интегрирани услуги за деца и младежи с увреждане за осигуряване на дългосрочна грижа, вкл. Социални и здравни услуги в домашна среда.	община Бойчиновци	Проектна, стартира м.август 2016 г.

Здравен медиатор <i>общинска дейност</i>	Уязвими групи от компактни ромски общности	община Бойчиновци	1	2	2	2	2	2	Посредничество за достъп до здравни услуги в ромските общности. Профилактика за деца.	община Бойчиновци	Налична
Приемна грижа <i>услуга в общността</i>	Кандидати за приемни родители; Утвърдени приемни родители; деца, идентифицирани като подходящи за настаняване и деца, настанени в приемни семейства	от цялата страна	2	2	5	8	10	10	Предоставяне на приемна грижа.	община Бойчиновци	Налична

5.2. Мерки и дейности по Направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за стари хора.

Обща цел 2: Да се ускори процеса на деинституционализация, посредством гарантиране на достъпа до качествени социални услуги в общността.

Деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания е насочена към развитието на мрежа от услуги в общността и домашна среда, осигуряващи им независим и достоен живот, пълноценно включване в живота на обществото и същевременно да имат превантивна роля по отношение на деинституционализацията на тези лица.

Специфична цел 2.1. Подобряване качеството на грижа в институциите за стари хора и трансформиране за предлагане на социални услуги в общността.

Мярка 2.1.1. Подобряване качеството на грижа и материалната база в Дом за стари хора с.Владимирово.

Подобряване качеството на грижа ще бъде извършено чрез обособяване на среда близка до домашната и подобряване на медицинското обслужване.

Дейност 2.1.1.1. Актуализиране на индивидуалните оценки и планове за всяко лице. Това ще бъде извършено от екип на ДСП и екип на ДСХ. Те ще показват възможността за самообслужване и необходимата подкрепа.

Дейност 2.1.1.2. Осигуряване на специализирано медицинско обслужване на настанените хора в тежко здравословно състояние.

Специфична цел 2.2. Създаване на условия за социално включване чрез предоставяне на адекватни почасови и дневни услуги за превенция и подкрепа

Мярка 2.2.1. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Тези услуги обхващат ежедневните битови дейности, състоящи се в помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане, придвижване и други. Тези услуги ще бъдат организирани около съществуващия Домашен социален патронаж и услугите, предоставяни в семейна среда като домашен помощник, социален и личен асистент.

Дейност 2.2.1.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания – домашен помощник, социален и личен асистент (продължение на националните програми).

Тези услуги осигуряват домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. дейности в подкрепа на стари хора, които им позволяват по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда. Реалното увеличение на тези услуги през 2016-2020 г. ще зависи от предоставените възможности за финансиране по националните програми и по Оперативната програма “Развитие на човешките ресурси”

Общината кандидатства с проектно предложение „НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ” по ОП „РЧР” 2014-2020, като проектът ще стартира през 2016 г. С реализацията на този проект ще се даде възможност на 85 бр. хора с увреждания да ползват различни услуги, съобразно нуждите си и ще се осигури заетост на 65 бр. безработни лица в трудоспособна възраст.

Дейност 2.2.1.2. Увеличаване на броя на потребителите на Домашния социален патронаж гр.Бойчиновци(2016-2020) с включване на повече хора с увреждания.

- Включване на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания (осигуряване на необходимите технически помощни средства; битови услуги, помощ за излизане и придвижване, социално консултиране , посредничество и връзка с различни институции и др.);

- Подобряване на материалната база и като цяло условията за работа на Домашния социален патронаж.

Дейност 2.2.1.3. Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване, социален живот, дребни медицински и

др. услуги, както и на съществуващите Клубове на хората с увреждания на територията на община Бойчиновци.

Специфична цел 2.3. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно развиване на партньорствата между общините в областта по отношение на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа.

За по-добра комплексна подкрепа на уязвимите групи е необходимо междусекторните услуги, които включват здравни, образователни и социални дейности да се развият. Добре развитите междусекторни услуги ще позволят по-добра индивидуализация на предлаганата подкрепа, точна оценка на потребностите и прилагане на мултидисциплинарен подход. Това изисква съвместни усилия и съгласувани мерки от страна на всички системи – социална, здравна, образователна, включително и културна.

Мярка 2.3.1. Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Създаване на ефективни партньорства, умения и нагласи за развиване на партньорства в областта на социалните услуги;

Провеждане на срещи и дискусии със заинтересованите страни на общинско и/или областно ниво за осъществяване на информираност и консултации между представители на областна администрация, общинска администрация, доставчици и други представители на общността (НПО и граждани) при планиране на развитието на социалните услуги и отчитане на резултатите от дейностите по предоставяне на услугите; споделяне на опит и добри практики и др.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в област Монтана – Направление 2: Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение. Грижа за старите хора

Община Бойчиновци	Потребители		Капацитет						Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015, етапи за развитие на услугата	
	Услуга - име, вид	Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2017	2018	2019				2020
	Дом за стари хора специализирана институция	Възрастни хора	Потребители от цялата страна	54	54	54	54	54	54	Предоставяне на постоянна грижа при задоволяване на ежедневни жизнено потребности, рехабилитация, терапия за възрастните хора	с.Владимирово	Налична – продължаване на дейността
	Домашен социален патронаж общинска дейност	Самотно живеещи стари хора, самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването	Всички населени места в община Бойчиновци /без с.Бели брод/	200	200	200	200	200	200	Дейности за доставка на храна по домовете на потребителите;услуги по поддържане на лична и битова хигиена; пазаруване със средства на патронирани-те на необходимите стоки и храни, плащане на такси и сметки за разходи;посредничество при извършване на административни, здравни и други услуги;поддържане на социални контакти.	гр.Бойчиновци	Налична – продължаване на дейността
	Личен асистент услуга в общността <i>- по проект „Нови възможности за грижа” по ОП,,РЧР”</i> <i>-по НП „АХУ”</i> <i>-по проект”Независим живот” по ОП”РЧР”</i>	Лица с трайни увреждания, с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени в самообслужването	община Бойчиновци	29	27					Осигуряване на грижи в семейна среда на лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи. Предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства,в които има лице с трайно увреждане	община Бойчиновци	Налична Налична Проектна, стартира м.август 2016 г.
	Социален асистент услуга в общността <i>- проект ”Независим живот” по ОП”РЧР”</i>	Лица с невъзможност за самообслужване и за хора с увреждане	община Бойчиновци							Интегрирани услуги за хора с невъзможност за самообслужване и за хора с увреждане за осигуряване на дългосрочна грижа, вкл. социални и здравни услуги в домашна среда	община Бойчиновци	Проектна, стартира м.август 2016 г.

Домашен помощник <i>услуга в общността</i> <i>- проект</i> <i>"Независим живот" по ОП"РЧР"</i>	Лица с невъзможност за самообслужване и за хора с увреждане	община Бойчиновци							Интегрирани услуги за хора с невъзможност за самообслужване и за хора с увреждане за осигуряване на дългосрочна грижа, вкл. Социални и здравни услуги в домашна среда	община Бойчиновци	Проектна, стартира м.август 2016 г.
Клубове на пенсионера <i>общинска дейност</i>	Лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст	Община Бойчиновци	8	9	9	9	9	9	Осигуряване на лични и социални контакти, информиране и консултиране –социално, здравно, правно	гр.Бойчиновци кв.Огоста, с.Лехчево с.Владимирово с.Громшин с.Мадан с.Мърчево с.Ерден с.Кобиляк	Налични - 9 клуба – продължаване на дейността
Клуб на инвалида общинска дейност	Хора с увреждания	Община Бойчиновци	2	2	2	2	2	2	Предоставяне възможности за социални контакти и организиране на различни социални дейности	с.Владимирово с.Мърчево	Налични – 2 клуба продължаване на дейността

Раздел В: План за действие

6. Управление и координация на изпълнението на стратегията

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Бойчиновци е създадена в процес на партньорство със заинтересованите страни в общината – Общинска администрация, Дирекция ”Социално подпомагане” гр.Монтана, местни структури на централната държавна администрация и др. Тя ще се изпълнява на общинско ниво с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции и планираните дейности за развитие. Контрол по изпълнението на стратегията ще бъде осъществяван от Общинския съвет – Бойчиновци и Кмета на Общината..

6.1. Структури за координация на областно и общинско ниво. Основни партньори. Механизми на партньорството

Разработването на настоящата стратегия е организирано от Кмета на общината с оглед необходимостта от стратегическо планиране на общинско ниво. По този начин разкриването на социални услуги се доближава до потребностите на хората от целевите групи от всички населени места.

Кметът на общината отговаря за изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги на община Бойчиновци, която е свързана с Областната стратегия за развитие на социалните услуги. Общинската стратегия представлява териториален разрез на областната стратегия .

На основата на областната стратегия, кметът на общината организира разработването на общинска стратегия и годишни планове за развитие на социалните услуги, които се приемат от Общинския съвет и чрез които се реализира Общинската стратегия на територията на общината. Той внася проекта на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги за обсъждане, съгласуване и за приемане от Общинския съвет. Същият обсъжда, съгласува и приема стратегията и актуализацията ѝ.

Важна роля при осъществяване на дейностите, свързани с координацията на изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги има и Дирекция „Социално подпомагане”. Тя провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето и рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на територията на общината.

Общината е доставчик на социални услуги. Тя развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Общината осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на социалната услуга и оценка на нуждите на групите в риск.

Ежегодно, в началото на годината, Общината представя в Областна администрация доклад за изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги за предходната година, който е база за изготвяне на годишен мониторингов доклад на областно ниво.

Кметът на общината търси възможности за финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на областната стратегия. Общината поема основната отговорност за изпълнението на мерките за социално включване, предвидени в Стратегията.

Подкрепа в реализацията на заложените приоритети и цели на стратегията оказват и други институции и организации: **Регионалният инспекторат по образованието** – Монтана, **Регионална здравна инспекция (РЗИ)** гр.Монтана, **Дирекция „Бюро по труда”** гр.Монтана.

Механизми на сътрудничество

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Монтана, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Изграждането на механизми на сътрудничество е необходимо за развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.

При изпълнението на Областната стратегията са заложили конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи.

В община Бойчиновци ще бъдат използвани разнообразни инструменти за сътрудничество като:

- Споразумения за съвместна работа за инициране /изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги – определят се рамкови правила и области на съвместна работа;
- Партньорства – съвместни действия в определени от споразумението насоки за съвместна работа;

6.2. Система на мониторинг и оценка - ЗМО

Звеното за мониторинг и оценка (ЗМО) е структура към Областната комисия по социална политика към Областния съвет за развитие на област Монтана и е създадена през 2010 г. за осъществяване на оперативната оценка на постигнатия напредък по изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Монтана“ спрямо заявените цели и оперативни задачи.

6.3. Основни етапи в изпълнението на стратегията

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в община Бойчиновци обхваща 5 годишен период (2016 – 2020 г.), в който се обособяват два основни етапа за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

Период	Дейности
2016 г., първа половина	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне и приемане на Общинска стратегия за социалните услуги в община Бойчиновци
2016 - 2018г.	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на дейностите по стратегията
2018 г., втора половина	<ul style="list-style-type: none"> • Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията • Препланиране на следващия етап от изпълнението, в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка или приемане на законови промени или нови актове.
2019 – 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на дейностите по стратегията
2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Финална оценка на въздействието от Общинската стратегия

7. Ресурси

7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Необходимият ресурс от кадри и специалисти, които да осигуряват предоставянето на качествени социални услуги в общността и в услуги от резидентен тип, като минимум е заложен в Методика за определяне длъжностите на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността.

Методиката се утвърждава със заповед на министъра на труда и социалната политика с цел спазването на стандартите и критериите за обслужващ персонал в социалните услуги при определяне на конкретни длъжности на персонала в социалните услуги, предоставяни в специализирани институции и в общността, съгласно разпоредбата на чл. 41, ал. 5, т. 1 от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане и чл. 6 б от Наредбата за критериите и стандартите за социални услуги за деца.

7.2. Финансови и материални ресурси

За финансиране на дейностите за реализация на Стратегията за периода 2016 г. – 2020 г. са възможни схеми на финансиране чрез делегиран бюджет, общинско финансиране на местни

дейности, средства от европейски фондове, оперативни програми и национални програми. Възможно е и финансиране от други донори и неправителствени организации, както и средства от частния сектор.

8. Комуникационна програма

Важно условие за ефективното реализиране на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Бойчиновци е политиката за предоставянето на информация на обществеността. Тя трябва да получи пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност.

8.1. Цели и методи

8.1.1 Цели

Общата цел на комуникационната програма е да популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социални услуги (2016 – 2020).

Специфични цели:

- Да осигури подкрепата на цялата общественост по приоритетните направления, мерки и дейности, както и да привлече подкрепата на всички заинтересовани страни за постигане на целите на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в общината;

- Да се привлече общественото внимание и да се повиши чувствителността на обществото към хората от различните уязвими групи, към техните потребности и възможности за решаване на проблемите им;

- Да популяризира принципите и посланията на Стратегията за развитие на социалните услуги за толерантност, социална интеграция, равни права и равен достъп на всеки до възможности за развитие.

8.1.2. Методи:

- Популяризиране на настоящите и на планираните нови социални услуги както и постигнатите резултати по приоритетните направления на общинската стратегия чрез организиране на работни срещи с участието на заинтересованите страни.

- Стимулиране ангажираността на всички участници в разработването на стратегията с нейното изпълнение чрез включването им в дискуссионни форуми и разпространение на комуникационни материали.

8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма

При изпълнението на стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването на стратегията и за нейното изпълнение.

За постигането на целите и реализацията на дейностите в настоящата комуникационната програма е необходимо оперативното ѝ изпълнение да се следи от специалистите в Община Бойчиновци, занимаващи се с проблемите на социалните услуги в общината, както и специалистите от Дирекция "Социално подпомагане" на територията на общината.

Неразделна част от стратегията е Анализ на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Бойчиновци.

Раздел Г: Приложения

Приложение 1: Доклад за Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Бойчиновци